

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 290

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, DECEMBER 9TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Mr. Križmana klicemo na pozornico!

Nenavadno zanimanje za Simmsovo borbo

Vse angleško časopisje v Clevelandu dnevno in na celih straneh prinaša od strani najboljših sportnih pisateljev poročila glede predpriprav za veliko rokoborbo, ki se vrši prihodnjem pondeljek 14. decembra v mestnem auditoriju. Nastopila bosta znani črnec Joe Louis, ki je bil do tej sam enkrat še tepen in na slovenski rokoborec Eddie Simms-Simončič. Kot poroča včeraj "News," je bilo do pondeljka prodanih že 487 vstopnic po \$15.00, cenejše vstopnice pa gredo tako hitro, da jih bo zmanjkalo. Na rokoborbo pride mnogi župani iz raznih mest države Ohio, skoro vsi sodniki, policijski načelniki, pa tudi ljuje iz New Yorka, Pennsylvania, Illinoisa in od drugod. Sportni pisatelji so skoroglasno mnenja, da ima Eddie najlepšo priliko poraziti črnca. Pa tudi med zamorce v Clevelandu je silno zanimanje. Ogroma dvorana bo razprodana. Naj pripomnimo še, da gre čisti dobiček te prireditve za revne otroke v Clevelandu za božičnico. Do četrtega večer morajo biti vse rezervirane vstopnice dvignje ali pa gredo na javno prodajo.

Rusija svari glede akcije na Španskem

London, 8. decembra. Ruska sovjetska vlada je poslala ponovno svarilno noto mednarodnemu odboru za nevtralnost v Španiji. Rusija trdi, da nacionalisti dobivajo neprestano iz dežel, ki so obljudile nevtralnost, orozje in novo moštvo za fronto. Zadnja ruska nota je popolnoma podobna ultimatumu, iz katerega se sklepa, da će pomoč nacionalistom ne preneha, tedaj bo Rusija svobodna, da naredi kar hoče. Nota je bila odpolana mednarodnemu odboru za nevtralnost v Španiji, potem ko se je sporočilo, da je despolo v Španijo 2,500 laških fašistov rebelom na pomoč.

Iz mestne zbornice

Pri svoji zadnji seji je mestna zbornica v Clevelandu odredila sledete: Izrekla je simpatije John Sulzmannu radi smrti njegove soprove. Vložen je bil predlog councilmana Bohna za spremembo mestnega čarterja. Dovolila je družbi cestne železnice, da kupi 8 motornih "trackless" vozov in 70 modernih busov. Sprejela je resolucijo, da se apelira na državno utilitetno komisijo, da se prepove telefonski družbi računati za nadaljnje kot določene telefonske kllice. Dovolila je councilmanom za \$1,200 višje letne plače.

Mladina mora biti doma

V bližnjem mestu Warren, Ohio, so odredili, da morajo biti vsi dečki in deklice v starosti do 16 let, vsak večer ob 9. uri doma. Na cesti se smejo nahajati po tej uri samo, ako so v spremstvu staršev. Številne tativne in roparski napadi tekom zadnjih tednov, ki so bili povzročeni od mladine, je povod tej najnovejši zapovedi. Podrobnosti jutri.

Ko je prišla v slovensko javnost vest, da je ukradena soha Ivana Cankarja, smo mi trdili, da Cankarjeve sohe ni ukradelih nihče drugi kot oni, ki se je bolil z vsemi nečednimi sredstvi, da soha ne bi bila postavljena v Jugoslovanski kulturni vrt.

Tedaj smo razgalili tiste ptice, ki so zahtevali Cankarjevo soho in so pisarili celo v staro domovino, da ta ukaže vodstvu Kulturnega vrta, da izroči soho našim "naprednjakom."

In ker jim to ni uspelo, so se poslužili najbolj nizkotnega sredstva, ki se more poroditi le v zakrnjeni naprednjaški pameti — soho se enostavno ukradli.

In kaj so naprednjaki napravili po tativni sohe? Poslužili so se starega trika v kričali: pridej mnogi župani iz raznih mest države Ohio, skoro vsi sodniki, policijski načelniki, pa tudi ljuje iz New Yorka, Pennsylvania, Illinoisa in od drugod. Sportni pisatelji so skoroglasno mnenja, da ima Eddie najlepšo priliko poraziti črnca. Pa tudi med zamorce v Clevelandu je silno zanimanje. Ogroma dvorana bo razprodana. Naj pripomnimo še, da gre čisti dobiček te prireditve za revne otroke v Clevelandu za božičnico. Do četrtega večer morajo biti vse rezervirane vstopnice dvignje ali pa gredo na javno prodajo.

Toda končno pride vse na dan in prišlo je na dan tudi dejstvo, da so "naprednjaki" v resnici ukradli Cankarjevo soho. Tako smo zapisali zadnjo soboto, ker smo dobili tozadnje tudi dokaze.

Pa je takoj planil Jontež v sestav s cepinom in zakričal: "Ameriška Domovina je izvleklka

novo karto izza rokava!"

Toda, počasi, Jontež! "Ameriška Domovina" ni izvleklka nobenih kart izza rokava, ampak mi smo dobro vedeli, kaj pišemo, ko smo zapisali, da so naprednjaki hoteli vrniti Cankarjevo soho, če jim mi oblubimo, da ne bomo napadali naprednjakov, ko bo soha vrnjena!

Mi nismo pisali kar tako v endan, samo radi senzacije. Le pazno berite naslednje vrste in videli boste, da je vse, kar smo napisali zadnjo soboto, čista resnica!

Mr. Joseph Križman, slovenski odvetnik v Clevelandu, je bil tisti, ki je prišel pretekli četrtek v naše uredništvo in nam rekel, da dobi vodstvo Jugoslovanskega kulturnega vrta Cankarjevo soho nazaj najkasneje tekom enega tedna, če se mi s častno besedo obvezemo, da ne bomo naprednjakov radi tativne sohe napadali.

Mr. Križman nam je tudi povедal, da oseb, ki bodo vrnil soho, ne bo izdal, ker mu baje to brani njegova profesionska beseda, ki jo je, ali jo bo dal tatovom Cankarjevega spomenika, podarjenega od mestne občine ljubljanske Jugoslovanske kulturnemu vrtu.

In tako je prišel odvetnik Mr. Križman v stik s tatovi Cankarjeve sohe! In po našem mnenju je sedaj Mr. Križman dolžan našodu, da pove vse, kar mu je znanega glede sohe in da v javnosti obelodani imena onih, ki so ponudili soho Cankarja nazaj. Kajti slučaj je kriminalen!

V tem slučaju Mr. Križmanu je bila vso nobena beseda, da bi ščitil tatove sohe. On je zasledoval ukradeni kip po na-

Toda mi na to nismo pristali, ker nimamo nikake pravice kaj takega oblubit, kajti tativna Cankarjeve sohe je zadeva vsega naroda, in narod bo zahteval imena krivev. Drugič pa bi bilo sramotno, če bi se po takem narodnem škandalu še ščitilo zlikovcev!

Kako je prišel Mr. Joseph Križman do vloge posredovalca? Mr. Križmanu je najel Mr. Anton Grdina, predsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta, da poizvede za ukradeno soho, in to iz razloga, ker so tatinski naprednjaki namigavali, da je Mr. Grdina najbrž soho sam skril. Mr. Grdina si je torej tajno pričakal na vse kriplje, da se pride zločincem na sled, da ne bi bil njegovo ime po nedolžnem omudeževano.

In tako je prišel odvetnik Mr. Križman v stik s tatovi Cankarjeve sohe! In po našem mnenju je sedaj Mr. Križman dolžan našodu, da pove vse, kar mu je znanega glede sohe in da v javnosti obelodani imena onih, ki so ponudili soho Cankarja nazaj. Kajti slučaj je kriminalen!

Da ni bila naročena druga Cankarjeva soha, bi bili morda mi se pripravljeni na kak kompromis, toda zdaj imamo drugo soho, napravljeno natančno po originalu. Drugo soho je izdelal slovenski kipar Mr. Rudolf Mafko, o katerem piše neki Jankovič v "Prosveti," da ga ne poznata, in če ga Jankovič ne pozna, torej slovenski umetnik ni zmo-

žen napraviti sohe!

No, Jankovič tudi ne pozna umetnika, ki je vij originalno Cankarjevo soho in vendar Jankovič ne dvomi, da ne bi bilo mojstversko delo. Mi pa poznamo umetnika Mr. Mafkota in smo že pred leti pisali o njegovih delih in običnih prizanjih, ki jih je dobil od priznanih avtoritetov radi njegove velike sposobnosti.

Trej zdaj, ko imamo drugo soho, je pač vseeno, če nam vrnejo naprednjaki ukradeno soho ali ne. Saj se originalne sohe držijo umazani otdisi prstov narodnih roparjev, ki jim niti soha tako velikega moža kot je bil Cankar, ni bila dovolj sveta, da je ne bi oskrnili, potem pa nesramno lagali v javnosti, da smo jo im ukradli!

Vedeti pa hocemo na vsak način imena teh narodnih roparjev, da bo narod kazal za njimi povsod, kjer bodo hodili, in bo narod pljuval pred njimi!

Torej, Mr. Križman, v imenu tisočerih in tisočerih poštenih Slovencev, vas pozivljemo, da poveste vse, kar vam je znanega o tem. Vsa slovenska poštrena javnost v Zedinjenih državah in v starejši domovini vam bo hvaležna!

Kralj ne sprejme ponudbe Mrs. Simpson

London, 8. decembra. — Kralj Edward VIII. je odločen, da poroča Amerikanko Mrs. Simpson, čas je slednja včeraj izjavila, da rada odstopi, da reši njegov prestol. Angleška javnost je to izjavilo Mrs. Simpsonove sprejetja z največjo radostjo in Amerikanka je v Angliji postala še bolj popularna. Medtem pa se nahaja kralj v zatišju svojega gradiča Fort Belvedere, kjer premišljuje, kaj naj naredi, da zadosti obema strankama, da zadosti svoji ljubezni in svojim lastnostim kot vladar Anglike. Mrs. Simpson je izjavila, da je podala svojo izjavu iz svojega lastnega nagiba, ne da bi kralj kar najmanj vplival nanjo. Točka ključ temu se pričakuje, da bo kraj poročil Amerikanko, da si je ne bo proglašil za kraljico.

Mussolini namerava iti v Abesinijo

Rim, 8. decembra. Laški diktator Benito Mussolini se namešča podati v Abesinijo, da si na lastne oči ogleda, kaj pravzaprav je osvojila laška armada v Afriki. Kot se je izjavil Mussolini se bo odločil glede dneva, kdaj poleti v Abesinijo, potem ko se položaj v Španiji nekoliko razčisti. Mussolini bo pri svojem poletu v Abesinijo rabil enega izmed najnovejših laških zrakoplovov, ki naredijo 250 milj na uro. Peljal bi se direktno iz Rima v Addis Abebo, kjer bi ostal en teden.

Ubit od vlaka

V pondeljek je bil od vlaka zadržen rojak Andrej Rešek, ki je bil v naseljini poznan pod imenom "Šuštar". Bil je izurjen čevljar. Bival je nad 30 let v Clevelandu. Ranjki se je držal družine Makovec, 945 E. 63rd St. Z ranjim Makovcem se je bil dogovoril, da bi bil do smrti v njih hiši. Deloma je pomagal pri hiši, deloma popravljal čevlje. Ranjki je bil star 64 let, vdovec in zelo gluhi, kar je tudi povzročilo smrt na železnicu, ker ni slišal vlaka, ko je šel preko križišča. Podrobnosti glede njegovega rojstva še niso znane, morda bodo rojaki, ki so ga poznali, vedeli kaj poročati tem. Za pogreb bodo skrbeli družine Makovec ter Mr. in Mrs. Ed. Posh. Pogreb se vrši v pogrebnega zavoda A. Grdin in Sinovi v četrtek v cerkev v Vida ob 9. dopoldne. Bodite ranjku mirna ameriška zemlja.

Vile rojenice

Mr. in Mrs. Joseph Krulič, 18621 Kewanee Ave. se veselita krepkega fantiča, ki so ga jima prinesle za Miklavža vile rojenice. Mati in otrok sta zdrava. Čestitamo!

Letna seja

Društvo Napredek št. 132 J. S. K. J. ima letno sejo v petek 11. decembra v S. društvo domu na Recher Ave. na vrsti je voliti uradnikov.

Nove uradnice

Podružnica št. 32 SZZ je izvolila sledete uradnice za 1937: predsednica Terezija Potokar, podpredsednica Jennie Pretnar, tajnica Terezija Zdešar, 26061 Arbor Ave., blagaj. Frances Perme, zapisnikarica Mary Gregorin, zastavonosinja Jennie Pretnar, rediteljica Mary Sintie. Nádzornice: Margaret Jamnik, Kristina Filipič, Louise Recher. Zastopnice za skupno društvo fare sv. Kristine: Louise Recher, Mary Ulepč, Katarina Repasky in Mary Čerček.

Letna seja
Društvo Napredek št. 132 J. S. K. J. ima letno sejo v petek 11. decembra v S. društvo domu na Recher Ave. na vrsti je voliti uradnikov.

Voditeljica Uršulink
Včeraj je preminula sestra Mercedes, ki je bila 10 let predsednica Uršulinskega kolegija v Clevelandu in ki je poučevala let 1937.

Pevski zbor Ilirija ml. ima nočno večer letno sejo v cerkveni dvorani ob 7:30 zvečer. Starši so prošeni, da se brez izjeme udeležijo. Volil se bo odbor za letos 1937.

* Umrla je Mrs. Jessie Conrad, žena znamenitega pisatelja Josepha Conrada.

Škof Gallagher

Detroit, 8. decembra.
Most Rev. Michael Gallagher, katoliški škof v Detroitu in največji podpiratelj Rev.

Chas. Coughlin, je izdal včeraj oklic na vse katoličane svoje škofije, v katerem oklicu pravi, da se potrudijo do skrajnosti, da preprečijo, da komunisti ne zasedo mesta in vpeljejo rladovterijo. "Mogoče ne sedimo direktno nad vulkanom," je dejal škof Gallagher, "pa se nahajamo v nevarnosti tekom prihodnjih treh ali štirih let. Katoličani morajo pokazati isto gorenčnost, kot jo kažejo odpolanci iz Moskve. Če nastane revolucija, tedaj bodo komunisti najprvo postrelili duhovne in redovnike in požgali cerkev."

Glavni govornik pri proslavi sovjetske ustave je bil Nikita Kruščov, načelnik komunistične stranke v Moskvi, ki je dejal med drugim: "Moskva čestita delavcem sveta v imenu nove ustave. Uresničile so se sanje stoletij. Solnce komunizma je močno zasijalo po vsem svetu."

Graft obravnava

Včeraj se je na Common Pleas sodniji nadaljevala obravnavna proti bivšemu policijskemu kapitanu Harwoodu, ki je obtožen, da je pobiral graftarski denar od gostilničarjev tekom časa probicije. Kot prva glavna priča je bil zaslisan Mr. Gašper Korč, dobro poznan v naseljini. Mr. Korč je povedal porotnikom, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo zaprt. Mr.

Korč je dolgo časa plačeval to pcdkupnino Harwoodu. Zagovornik obtežanca je ves čas izpraševanja skušal zaplesti v sotočju s councilmanom Antonom Horvachem, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo zaprt. Mr.

Korč je dolgo časa plačeval to pcdkupnino Harwoodu. Zagovornik obtežanca je ves čas izpraševanja skušal zaplesti v sotočju s councilmanom Antonom Horvachem, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo zaprt. Mr.

Korč je dolgo časa plačeval to pcdkupnino Harwoodu. Zagovornik obtežanca je ves čas izpraševanja skušal zaplesti v sotočju s councilmanom Antonom Horvachem, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo zaprt. Mr.

Korč je dolgo časa plačeval to pcdkupnino Harwoodu. Zagovornik obtežanca je ves čas izpraševanja skušal zaplesti v sotočju s councilmanom Antonom Horvachem, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo zaprt. Mr.

Korč je dolgo časa plačeval to pcdkupnino Harwoodu. Zagovornik obtežanca je ves čas izpraševanja skušal zaplesti v sotočju s councilmanom Antonom Horvachem, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo zaprt. Mr.

Korč je dolgo časa plačeval to pcdkupnino Harwoodu. Zagovornik obtežanca je ves čas izpraševanja skušal zaplesti v sotočju s councilmanom Antonom Horvachem, da ga je kapitan Harwood napolil, da mu je dal mesečno \$25.00 ali \$50.00, sicer je grozil, da bo

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašilci: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 290, Wed., Dec. 9, 1936

Mati--Domovina--Bog!

Zadnje dneve se je po nazadnjakem časopisu kot je "Prosveta" in "Enakopravnost" zopet vila celo ploha sramotinic in brezobraznih napadov na nas, ki smo proslavili v daljni Ameriki spomin dveh naših velikih mož — spomin Simona Gregorčiča in spomin Ivana Cankarja.

Nam ne gre v glavo, kako se more sramotile Gregorčiča in Cankarja imenovati naprednjake, in sicer, iz vzroka, ker, prvič, niso nikdar niti centa prispevali za počast spominov naših velikih mož, drugič pa, ker neprestano napadajo one, ki hočejo ameriški javnosti, zlasti pa naši ameriški mladini pokazati, da smo tudi mi narod, ki je vzredil odlične može, katerih dela se lahko ponosajo z deli najbolj slavnih mož, ki so prišli iz najbolj mogičnih narodov.

Naši ameriški naprednjaki, ki sicer slišijo na ime nazadnjaki, so prevzeli nekak patent na Cankarja, in s tem patentom so šli tako daleč, da so končno ukradli celo njegovo soho, ki bi morala biti slovensko odkrita v Jugoslovenskem kulturnem vrtu. Če ste kdaj narodnega tata nazvali "naprednjaka," tedaj je žalostna bodočnost za našo slovensko kulturo.

Ivan Cankar je bil to, kar je bil, Slovenec, iskren človek, oster kritik in obsojevalec sodobnih razmer, najboljši prijatelj slovenskega kmečkega in delavskega naroda. Nikdar ni bil niti za piko krivčen, pač pa je po svojem mišljenju vedno bil prepričan, da ima prav, ko biča obstoječe razmere.

V svoji notranosti je pa ljubil, iskreno in bogato ljubil svojo — domovino, svojo mater, svojega — Boga! Ko so ga vsi laži-naprednjaki zapustili, in ko je prišel iz ječe na ljubljanskem gradu, kamor ga je poslala avstrijska vlada, ker se je potegoval za jugoslovanski narod, se je zatekel k župniku, katoliškemu župniku, pozabljen od vseh drugih naprednjakov, Cankar je prišel k župniku Finžgarju, kateremu je kot iskrenemu prijatelju odkril svoje srce in se je Cankar tedaj pokazal tak, kot je bil v resnicni, ko mu ni bilo treba več bivati v dolini Šentflorjanski med pokvarjenimi in zlobnimi naprednjaki-nazadnjaki, pač pa je lahko iskreno izlival slovenske čute svojega pravega mišljenja.

V vseh spisih Cankarja ne boste našli niti ene besede proti Bogu, proti narodu, proti domovini. Dasi na zunaj ni kazal očitno vernosti ali spoznavanja vere, pa je imel v svojem srcu do svoje smrti globoko versko prepričanje, katero so mu tekom življenja zagrenili od časa do časa baš tako laži-naprednjaki, kot jih dobimo danes pri Enakopravnosti ali Prosveti — pleve, slama, ki slastno požira en nerodni stavek, dočim odbija veliko, pravo duševno idejo od sebe.

V božični številki "Ameriške Domovine" bomo priobčili sijajno pismo slovenskega pisatelja in župnika Franca Finžgarja, katerega najboljši prijatelj je bil pokojni naš Cankar. Veliki mislec Finžgar je poslal dotedno pismo ob prilici slavnosti odkritja spomenika Ivana Cankarja v Jugoslovenskem kulturnem vrtu. Pismo je take vsebine, da je vredno, da se ga sleherni verni in iskreni Slovenec nauči na pamet.

Kaj je bil Cankar in kaj so bile njegove ideje, pove njegova izjava, ko je vzdihnil: O, domovina, mati, Bog!

Kot slovenski sin je mislil na svojo mater, predno je zapustil trnje življensko pot, na kateri so ga zapustili laži-naprednjaki, katere je bičal in se je zatekel h katoliškemu župniku za tolažbo. Mislil je na svojo domovino, in kot slovenski sin je v svojih zadnjih dnevih mislil na svojo mater, ki mu je vsadila v srce ljubezen in vero v — Boga!

"Kdo mi more kaj nuditi v nadomestilo za — Boga!" je vzkliknil Cankar. Bog je izvir resnice, čednosti, ljubezni in iskrenosti. Cankar je dospel pred svojo smrtno k svoji materi, k svoji domovini in se znašel s svojim Bogom, ki ga je ustvaril in s katerim se danes raduje, dočim so njegov spomin oblatili nazadnjaki v Clevelandu, ki so šli in ukradli njegovo soho. Nesmrtnemu Cankarju niso škodovali, pač pa sebi navalili sramoto, od katere se ne bodo mogli nikdar oprati.

Rev. M. Jager:

Nazaj k slovenski ljudski dramatiki

To je "Božična igra," ki jo venskem Koroškem konec 18. uprizori Svetovidski oder skupno z Baragovim zborom pripravili splet med nas. Znam je že po svoji "Igrici iz popoldne in zvečer, prava slovenska ljudska igra." Zapisal pri nas (v Sloveniji) že toliko lepih in prevzemajočih uprizoritev. Ta-le "Božična igra" je tako, kakršen je božični praznovanje in jo po starem pravnik sam: praznik družine, praznik toploga domaćega ognjišča, praznik pobožne radosti pred svetlimi jaslicami v kotu in nemirnega pričakovanja polnočnice . . . "Božična igra" ne prinaša novotarije: zrastla je med našim narodom, a se je v teku časa izgubila. Menim, da je koroški kmet-poet Andrej Suster Drabosnjak. Profesor Niko Kuret, ki je to igro otel pravljenu in jo po starem pravnik sam: praznik družine, praznik toploga domaćega ognjišča, praznik pobožne radosti pred svetlimi jaslicami v kotu in nemirnega pričakovanja polnočnice . . . "Božična igra" ne

jamo k novemu življenju. Nemara nam bodo več dale in povale kot toliko in toliko modernih stvari in domislikev. Mi se s tem zavestno in zaupno vračamo k virom slovenske ljudske tvornosti.

Ne zanikujem: ta "Božična igra" ni Drabosnjakovo izvirno delo. Imam pred sabo priredbo nemškega izvirnika. Vprav primerjava pa mi kaže, da je dobila igra marsikatero slovensko potezo. In tudi brez tega mi zadostuje, da je ta igra v tej obliki do nedavneg živila med slovenskim ljudstvom na Koroškem, je torej tvorila sestavni del njegovega primitivnega kulturnega življenja in kot taka vrasla v njegov življenski organizem. — Ta igra bo uspela povsod, kjer lahko s preprostim srcem občutijo in zapojo naše stare božične pesmi.

Tako piše prireditelj te "Božične igre." Torej lahko trdim, da bo ta predstava nekaj zanimivega, dejal bi, novega, nenavadnega. Zato pride na to igro prihodnjo nedeljo vsi, ki se zanimate za staro slovensko ljudsko umetnost, kako je naš priprosti narod umeval svete božične skrivnosti, pridite vsi, ki ste dovezeni za svete božične skrivnosti, podane v čisto priprostem načinu, pride vsi, ki imate čut za stare božične pesmi! Gotovo boste dobili užitek, najmanj toliko, kolikor boste za to žrtvovali, pa še več.

Preskrbite si vstopnice v naprej, da si tako zagotovite dober sedež, ki vas bo čakal, pa pride na predstavo, kadar hočete! V knjigarni Joseph Grdine dobite vstopnice in tudi načrt sedežev, kjer si na tanko določite, kje želite sedeti. Zato pa čim preje pojdi ponje, kajti: kdor prej pride, prej melje! — Predstava je popoldne in zvečer, obakrat popolnoma v istem obsegu. Prvi deset vrst po 15 sedežev je rezerviranih in so po 60c, vsi nadaljnji sedeži pa niso rezervirani, zato stanejo po 40c. Na veselo svidenje!

Zelo važna seja

Vsem staršem, očetom in materam pevskega zabora Ilirija mlajša se uradno naznana tem potom, da se vrši letna seja danes večer (v sredo) ob 7:30 v cerkveni dvorani. Vljudno ste vabljeni dragi starši, da ste govorov navzoči na tej seji, kjer se bo začrtaла nadaljnja pot za našo mlađo Ilirijo. Potrebna pa je vaša udeležba tudi radi partyja, ki se ga bo napravilo za naše mlađe pove. Največje važnosti pa je, da si boste izvolili nov odbor za prihodnje leto. Zato se pa pričakuje, da se boste res udeležili te letne seje prav vse matere in očetje.

Iz Collinwooda

Cas hitro beži. Že je več kot en teden, kar se je vršila igra društva Waterloo Grove št. 110 W. C. Moja dolžnost je, da se prav lepo zahvalim v imenu vsega društva cenjenem občinstvu za tako lepo udeležbo. Zahvalim se tudi vsem našim igralcem in igralkam, ki so se tako potrudili, da so nam tako lepo vprizorili igro. Prav iskrena hvala režiserju za trud, ki ga je imel z nami in nam toliko pripomogel k oblini udeležbi. Prav iz srca se lepo zahvalim tudi našim ženam in dekletom, katere so kaj pomagale ali darovale. Saj to gre vsemu društву v kosti.

Droge sestre! Prišel je mesec decembra. Kakršen je veste, je glavna letna seja v petek 11. decembra ob sedmih zvečer v SDD na Waterloo Rd. Prosim vas, da se udeležite te seje prav vse, ker na glavni sajti se ukrene več vajnih in koristnih reči za dru-

što in za napredek vse organizacije. Izvole boste tudi nov odber za leto 1937, da bo vam po volji. Pridite na sejo prav gotovo vse, saj je glavna seja samo enkrat na leto. Ne izgovarjajte se, da se bo brez vas vse opravilo. To ni res. Vsi ljudje vse vedo, torej več ko jih je, boljše lahko napravijo. Tiste članice, ki imate listke za odejo, jih prinesite na decembarsko sejo. Katera jih ne bo prinesla, jih bo moral sama plačati. Prinesete jih lahko tudi na moj dom, 427 E. 157th St. ali pa k tajnici. Na svidenje!

Mary Rogel, predsednica.

ZAHVALA

Minilo je petdeset let najinega zakonskega življenja. Misliša svetu, da se naju ne bo nihče spomnil. Pa kako lepo sva jo primahala, da vidiva svoje prijatelje iz Chicaga. Pa je bilo tako presenečenje, da se ne da povediti. Torej se prisrčno zahvaliva vsem skupaj. Samo to dobro veva, da prilike ne bo za našu, da bi vam vse povrnila. Zato pa sprejmite vsi najino hvaležnost.

F. M. Henikman,
439 E. 156th St.

Rapalska pogodba

Rapalski dogovor je bil nedvomno največji uspeh italijanskega nacionalističnega gibanja, ki se je pričelo s kongresom leta 1910. v Florenci. To gibanje lahko smatramo kot duševnega in tudi dejanskega predsednika fašizma.

Italijanski nacionalisti so proglašili idejo in interes "nacije" za najvišje, čemur se morajo prilagoditi vsi drugi interesi: rezredni, krajevni in pokrajinski, in pred čemur se morajo umakniti celo osebni interesi.

Zaradi pasivnosti italijanske zunanje politike po porazu pri Adui leta 1896, so si italijanski nacionalisti postavili za prvo in glavno nalogo, da vzgojijo novo italijansko generacijo, ki "se ne bo več bala," karok se je do tedaj bala italijanska država in so se bali vsi njeni sloji. Zaradi tega so proglašili vojno za "najvišjo manifestacijo moralne in materialne sile vsakega naroda."

Pri tem so izhajali s stališčem, da "imajo Italijani posebno historično logo na svetu." Italijani naj bi ne bila samo neka Švica, temveč naj bi bila Japonska, Nemčija, da, celo več: staro Rim. Zato je bil za italijanske nacionaliste zadnji Italijan več vreden od najvišjega Arabca v Tripolisu in najvrednejšega Slovencev in Hrvata na Primorskem.

Ze leta 1913 so italijanski nacionalisti javno razglasili italijanske imperialistične težnje. Kot imperializem so smatrali pot hod na Tripol, pohod v Albijon, pohod v Malo Azijo. Italijanski nacionalistom je lebela pred očmi velika Italija kot izključna vladarica na Jadranu in Sredozemskem morju in kot močna kolonialna sila. Možnost, da ta svoj cilj dosežejo, pa so videni samo v tesnem sodelovanju z Nemčijo in Avstrijo.

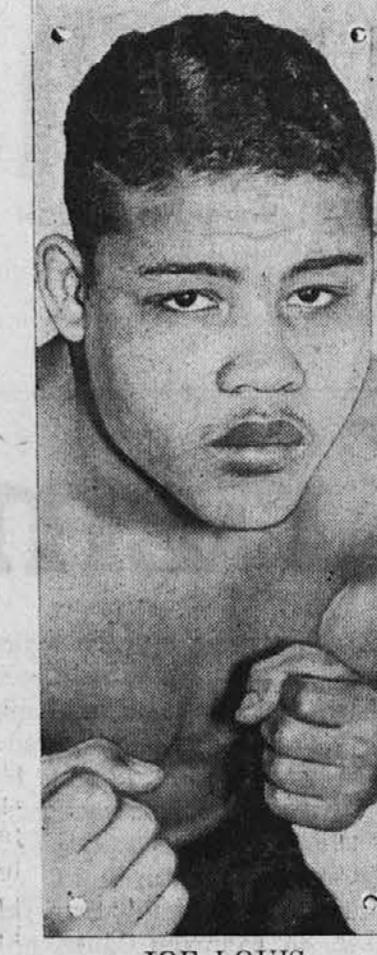
Navadno pripisujemo vse gorje rapalskega dogovora italijanskim iidentistom iz Julijanske Krajine. To naziranje je docela napačno. Kajti italijanski identitet je bil docela neutemeljen in niti ni bil vostenjen v masi italijanskega prebivalstva. Še manj pa je mogel doseči prisostvo ali somišljenikov v sami Italiji.

Italijanski identitet je bil, kakor je to že ugotovil italijanski publicist Angelo Vivanti, anti-francoski.

Strah pred Slovanstvom se je posebno izražal v stališču italijanskih nacionalistov proti Jugoslavonem. V boju za izključenje

EDDIE SIMMS

JOE LOUIS

Slovenski junak, Eddie Simms in zamorski korenjak, Joe Louis, se bosta poskusila v rokoborbi na 14. decembra v mestnem auditoriju v Clevelandu. Za to rokoborbo vladata veliko zanimanje v sportnih krogih. Seve, mi želim zmagov našemu Editu.

St. Clair Rifle and Hunting Club

se udeleže seje.

Ker tajnik nima naslova vseh članov, se prosi, da vsak član na seji pove svoj naslov, da potem ne bo izgovorov, če se pisejo dopisnice in jih član ni dobit.

Vsi tisti člani, ki dolgujeta več kot tri mesece in če na letni seji ne plačajo zaostalo članino, se jih bo po klubovih pravilih izklopila iz kluba.

Torej ne pozabite v nedeljo 13. decembra ob devetih dopolne na letno sejo. Z lovskim pozdravom,

A. P., tajnik.

di korak sinu slovenske materje Guglielma Oberdanka, ki je živel na korajo gre naprej za ciljem v njen pasji nagon jo kmalu pripelje do mesnice, kjer so pred vratu viseli lepi zajci, vse divji, ampak zdaj že čisto krotki in pripravljeni za ajmoht.

Kaj bi se naprej hodila, ko je tukaj nudi lovski paradi. — Ozre se gori in dol po cesti in ko ni opazila nicesar nevarnega, se vzdene pokonci, zgrabi največje zajca, kreplko potegne ter jo bliskovito uvre z zajcem domov.

To je čisto nove vrste lov in jaz sem že začel dresirati moja psa, da mi ne bo treba več plajzari na po gmajni za zajci.

nevorno Nemcem kakor Italijanom, češ da kuje načrte proti slovenski narodoma v prid Slovnom. Italijanski identiteti so iskali stike tudi z drugimi centrifugalnimi silami v Avstro-Ogrski monarhiji in so pozdravljali celo srbski identitet. O kakršnikoli z vsemi italijanskih identitetov s slovenskimi identiteti s Primorskega ni bilo niti govora. Res je, da je bilo njihovo število majhno, toda tudi italijanski identiteti niso hoteli iskati stikov z jugoslovanskimi identiteti, ker bi bili v tem primeru prisiljeni, da se globlje z njimi seznanijo. S tem pa bi morali spremeniči svoje nazirjanje o njih in bi izgubili najzadatnejše orake proti njim, kajti dotedanje pre (Dalej na 3. strani)

Bem eno povedal, ki mi jo je posodil Homovcov Bilček, ki je pri Šepicevih za ta mladega in v vseh ozirih fejst fant. Kako bi pa ne bil, če je pa od našega kraja doma, iz tiste slavne Cerkevne, kjer so me fantički vselej nagnali s kamnenjem in krepelci, kadar sem imel tam opravke v mladih letih. Se reče, saj zdaj me ne bi. Vsaj tako naglo ne bi šlo po cesti proti Menišiji kot je šlo takrat, kjer je bil zadnji blagoslov še pri Ribčkovih, ki so imeli fantičke kot same gade.

Torej Bill

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Zakaj?" sem ga vprašal po angleško.

Začudil se je in povesil puško.

"Ah —! Angleški govorite

—? Ste tolmač?"

"Ne. Pa denite puško v stran!

Vaš prijatelj sem. Ali je mož,

ki tamle gori kopje, sir David

Lindsay?"

"Yes."

"In vi ste njegov služabnik?"

"Yes."

"Dobro! Prijatelj sem Lindsayev, pa bi ga rad iznenadil."

"Kaka sreča! Pojdite k nju-

mu! Sicer sem na straži in bi

mu moral najaviti vsakega čo-

veka, ki bi se nam blížal, pa vi

ste njegov prijatelj. Nočem vam

povariti veselja, če ga hočete

res iznenaditi. Upam, da resni-

co govorite."

Sel sem. Čim bolj sem se bližal

sivemu cilindru, tem previdnejne

sem stopal. Prišel sem na rob

jame, ni me slišal. In ko se je

Anglež spet zravnal, sem mu se-

gel po cilinder in mu ga snel z

glave.

"sdeath! Kdo je —"

Šinil je okoli, me zagledal, pa

obstal s široko odprtimi ustimi.

Nobene besede, niti najmanjše-

ga glasu ni spravil več iz sebe.

Da, bil je Lindsay s svojim or-

jaškim, dobrim, starim nosom

in na njem je kraljeval rdeči

tvor in je imel v trenutku važen

posel, da je zadrževal temna oča-

la, ki bi bila sicer od čudenja

zdrknila na tla.

"No, sir," sem ga vprašal,

"zakaj pa me tistikrat niste po-

čekali ob kanalu Anana?"

"Vsi dobri duhovi —!" se mu

je končno le izvilo iz iznenadenih

ust. "Kdo pa je to —? Saj ste

vendar mrtvi —?"

"Da! In prikazal sem se vam

kot duh iz negega sveta. Ali vas

je morebiti strah pred duhom

vašega dobrega, starega prija-

telja?"

"Ne, ne!"

Skočil je iz tame, planil na

mene in me objel z obema roka-

ma.

"Živi ste, master —? Živi —?

In Halef?"

"Je tudi živ. Tamle čaka. In

še dva druga znane sta tu."

"Kdo?"

"Bili in Freed, ki ste ju pri-

Haddedinih pustili."

"Ni mogoče —! Kje pa ste ju

našli?"

"Pri Haddedinih seve."

"Ste bili pri Haddedinih —?"

"Skoraj četr leta."

"In jaz —, well, jaz Haddedi-

nov nisem našel."

"Torej ste jih iskali?"

"Da. Vam bom pripovedoval."

"Seveda! Pa povejte, kdo je

tisti človek tamle ob zidu?"

"Moj sluga. Sem ga v Dama-

sku najel. Pa pojrite, pripove-

dati si morava!"

Šla sva k votlini v zidu, izgi-

nil je v njej in prišel nazaj z

buteljko in kozarci. Bil je sher-

ry, — špansko vino —, dobrini,

pristni sherry.

"Počakajte, tudi Irca mora-

ta piti!"

Poklical sem Irca in nato

se je ob starih zidanih odigra-

val prizor, ki ga ne morem po-

pisati. Irca sta jokala od ve-

selja, Lindsay pa je krenzil

obraz na vse mogoče načine, da

bi skril svoje ginjenje.

"Kje pa je vaš tolmač?"

sem ga vprašal.

"Tolmač? Ah, torej veste,

da sem si najel tudi tolmač?"

"Da. Našel vas je na ljudi-

ski veselici v šotoru, kjer je

prišel z menoj."

"Res? Kje je?"

"Zunaj na vasi čaka."

"Pokličite ga! Bo vse dobil

nazaj!"

"Kje jih imate?"

"Tule."

Šel je v jamo in se vrnil z

zavojem. Odpri ga je. Srajca

"Iškal sem vas. Že od Da-

je bila v njem, šaš in škatle

maska sem smo vam nepresta-

razne velikosti.

RAPALSKA POGODBA

(Nadaljevanje z 2. strani.)
ziranje Slovencev in Hrvatov bi se izkazalo kot neosnovano in lažnijivo.

Ireditiščno gibanje je bilo sicer dobrodošlo italijanskim nacionalistom, toda cilji in težnje ireditiščnikov so jim bili preozki in vse njihovo naziranje in delovanje preveč sentimentalno. To se je zlasti izkazalo ob izbruhu svetovne vojne. Italijanski nacionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na strani Nemčije in Avstrije. Toda kar je zlasti izkazalo ob izbruhu svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob izbruhu

svetovne vojne. Italijanski na-

cionalisti so bili od vsega začetka za vstop Italije v vojno, toda

ne na strani antante, temveč na

strani Nemčije in Avstrije. Toda

kar je zlasti izkazalo ob iz

